

مسکوک و حجم پول با استفاده از داده‌های فصلی ۱۳۸۳-۱۳۹۲ و با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی پرداخته‌اند. یافته‌ها نشان دهنده این موضوع است که حجم تراکنش‌های دستگاه‌های خودپرداز باعث افزایش اسکناس و مسکوک و کاهش حجم پول شده است و افزایش حجم تراکنش‌های دستگاه‌های پایانه فروش باعث کاهش چشمگیر اسکناس و مسکوک و افزایش حجم پول شده است. «دشتبانی و همکاران» (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی تأثیر پرداخت‌های الکترونیکی بر سهم اسکناس و مسکوک از پول در ایران و پنج کشور منتخب از جمله ایران در دوره زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ پرداخته‌اند. نتایج تحقیق نشان داده است که توسعه ابزارهای پرداخت الکترونیکی اثر منفی بر سهم اسکناس و مسکوک از پول دارد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

۳-۱. روش پویایی سیستم

رویکرد پویایی سیستم^۱ روشی برای تجزیه و تحلیل، حل مسأله و شبیه‌سازی سیستم است. این تکنیک، روشی برای تجزیه و تحلیل سیستم‌ها و مسایل پیچیده به کمک شبیه‌سازی کامپیوتری به شمار می‌رود (Hjorth and Bagheri, 2006. PP 80-81) که در دهه ۱۹۶۰ توسط فارستر در دانشگاه MIT توسعه پیدا کرد. این روش در ابتدا تنها در مدیریت سیستم‌های صنعتی و تجاری به کار گرفته شد (Chaerul and et al. 2008. PP 444). اما در حال حاضر دامنه کاربرد آن گسترده‌تر شده است و هم اکنون در رشته‌هایی مانند محیط زیست، سیاست، اقتصاد، پزشکی و مهندسی کاربرد دارد. هدف معمول این روش درک چگونگی و چرایی ایجاد روابط پویای بین متغیرها و جستجوی سیاست‌های مدیریتی برای بهبود اوضاع است (Saysel and et al. 2002. PP 250). در این تحقیق از روش پویایی سیستم و نرم‌افزار Ithink برای بررسی تأثیر بانکداری الکترونیکی بر متغیرهای اقتصادی استفاده شده است.